

Verksamhetsberättelse Omställningsnätverket 2018-2019

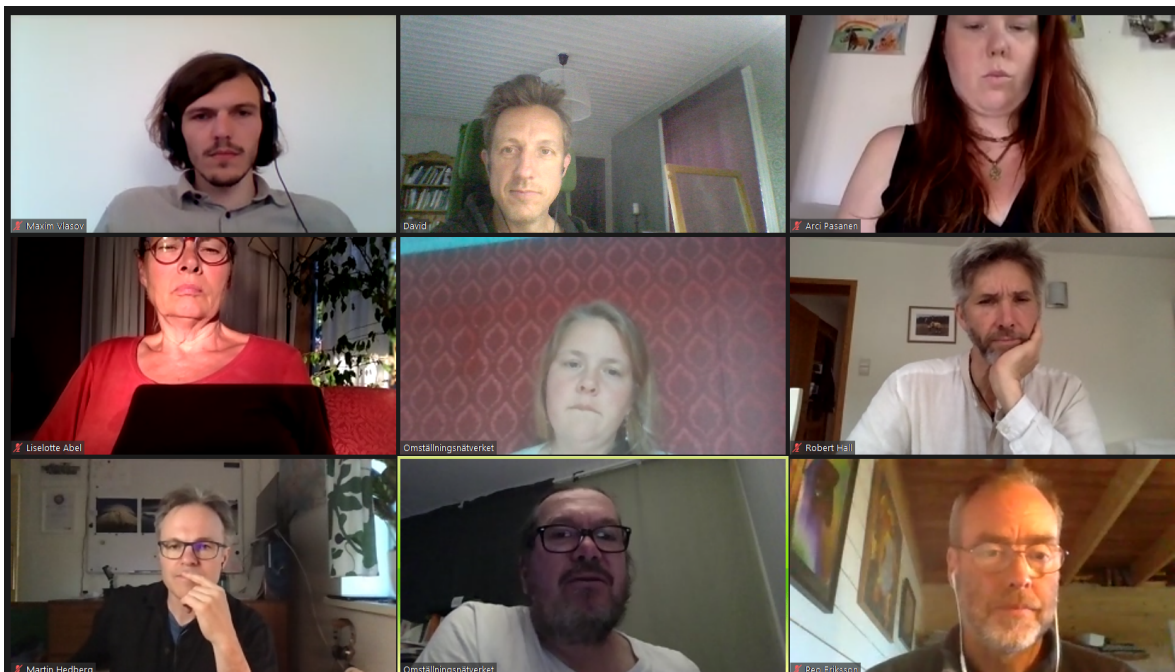
Omställningsnätverkets verksamhetsår löper mellan 1 aug och 31 juli. Detta har varit föreningens sjätte hela verksamhetsår. Många spännande processer och samarbeten har startat under året. Föreningen har haft aktiva arbetsgrupper för inre omställning, kommunikation och utbildning. Årsmötet hölls i Umeå i oktober 2019. Medlemsavgiften är 100 kr. I skrivande stund har 273 medlemmar betalat medlemsavgiften.

STYRELSE OCH MÖTEN

Under perioden har 12 protokollförda styrelsemöten hållits. Styrelse/kärngrupp har bestått av:

David Bennett (ordförande)
Peo Eriksson, Östersund (kassör)
Mira Gartz, Blackeberg
Liselotte Abel, Sörby
Martin Hedberg, Nacka
Arci Pasanen, Göteborg
Vera Telemo, Fengersfors
Robert Hall, Gotland
Maxim Vlasov, Umeå
Nicklas Adamsson, Katrineholm

Styrelsen möts framförallt på distans.

Styrelsen på möte genom Zoom.

Omställningskonferens 2019 i Umeå 21-22 september

Den åttonde nationella omställningskonferensen blev hösten 2019 Omställningsnätverkets nordligaste hittills. Konferensen var fullbokad och omkring 200 omställare samlades i Umeå under parollen *Dialog om framtider bortom tillväxt*. På fredagskvällen var det tjuvstart med omställningsfestival på Kulturhuset Klossen i Umeå. Där var också helt fullt i lokalen och introduktionspass till omställningsrörelsen och inspirerande omställnings-pecha-kucha blandades med körsång och framträdanden med spoken word..

Lördagen inleddes med vår avgående ordförande Pella Thiel som keynote följt av ett samtal kring vad det betyder det att gå bortom tillväxt där även Karin Bodin (vd, Polarbröd) och Ingvar Rönnbäck (grundare Another Development Foundation) deltog. På söndag var författaren David Jonstad keynote på förmiddagen. Helgen innehöll också flera workshoppass med ett gediget utbud av intressanta workshops, interaktiva delar som world café och open space, Omställningsnätverkets årsmöte och middag och fest.

Läs mer om konferensen här: <https://bortomtillvaxt.weebly.com/>

Bilder från omställningskonferensen i Umeå. Överst t.v. David Jonstad. T.h tystnad sprider sig runt rummet under World Café. Längst fram till vänster i grupp bilden: Maxim Vlasov, konferensens huvudsakliga koordinator.

Omställningsböcker

De två böckerna på svenska om omställning: **Omställningsrörelsen – globala utmaningar lokala lösningar**, och **Omställningshandboken** (Essential Guide to doing Transition) är fortfarande mycket populära och har genererat ett överskott till föreningen.

Mer om böckerna här <http://omstallning.net/bok/>

Kommunikation

Under verksamhetsåret har en stor del av kommunikationsgruppens/redaktionen arbete handlat om att utveckla den nya webbplatsen www.omstallning.net som lanserades under året. I och med den nya webbplatsen har föreningen tagit ett steg framåt gällande grafiskt utseende. I övrigt har redaktionen fortsatt att utveckla föreningens kommunikationskanaler som Facebook, Instagram, Twitter och nyhetsbrev.

I skrivande stund i början av september 2020 har Omställningsnätverket 2100 följare på instagram. 9050 personer följer oss på Facebook vilket är nästan en fördubbling sedan ifjol, och vi når mellan 2000 och 6000 personer per dag med våra inlägg.

Fyra nyhetsbrev har skickats ut under året. Vi har haft en tiotal "gästinstragrammare" under året, däribland Holma folkhögskola, Byar & kvarter, Under tallarna, Mikrojordbruket, Omställning Tjörn, Resursrestaurangen, Ylva Lundqvist Fridh från Hela Sverige ska leva och Emilia Rekestad som är lärare på Ett år i omställning.

Potatisuppropet

I samarbete med Närjord i Söderhamn har vi drivit Potatisuppropet med syfte att engagera fler för lokal matresiliens. Initiativet kommer från Närjord och Omställningsnätverket har spridit initiativet nationellt. Alla kan vara med! Genom att 1. Sätta potatis 2. Berätta för andra samt 3. Fråga din kommun vad de gör. En webbsida www.potatisuppropet.se utvecklades för detta och korta filmer från lokala odlingsinitiativ producerades, vi jobbade intensivt i sociala medier (SoMe) med #potatisuppropet #allasättapotatis och #utomdetråkiga.

Omkring 200 platser i Sverige har anslutet sig till Potatisuppropet. Närmare 500 inlägg på instagram har taggats med #potatisuppropet.

Omställningsnätverket skriv den 8 maj 2020 på GP debatt om Potatisuppropet och behovet på ökat självförsäkring tillsammans med bland andra Riksförbundet Svensk Trädgård, Fobo, Förbundet Sveriges Småbrukare och Food Shift:

<https://www.gp.se/debatt/pandemin-kan-leda-till-matbrist-nu-maste-vi-oka-sjalfvorsorjningen-1.27589595>

Tidningar som Borås tidning, Jordbruksaktuellt och Landets fria tidning har skrivit om Potatisuppropet och initiativet har även tagits upp i Sveriges radios program Odlar i P1.

Bild från 1917.

Bilder från 2020.

Webinarier

En stor mängd webinarier har under våren genomförts både i egen regi och i samarbete med Omställning Österbotten. Först ut genomförde vi webinariet "Efter krisen: ställ om och inte tillbaka" den 2 april. Över 900 personer från tre världsdelar registrerade sig till webinariet, omkring 500 deltog

aktivt på Zoom och inspelningen av webinariet som ligger på Facebook har setts av drygt 7000 personer och nått 95 000. En blandning av spännande talare inklusive Rob Hopkins, paneldiskussion samt flera samtal i smågrupper gjorde att deltagarna fick både mycket inspiration men också tid att smälta allt. Vi skapade också regionala grupper som fick se andra omställare i sin närhet ibland för första gången.

Med blodad tand fortsatte vi efter att Omställning Österbotten med Maria Ehrnström Fuentes i spetsen säkrade både finansiering (för kostnader och föreläsararvode) och en projektledare för det ambitiösa programmet av 9 webinarier på två månader. Arci, Maxim och David från styrelsen deltog från vår sida för mellan 50 och 100 deltagare per webinarier som dessutom sändes live på Facebook. Facebook filmerna har nu visats hela 58 900 gånger. Vi har också genomfört konceptet "OmställningsBAR" online via Zoom.

Arbetsgrupp: Inre omställning

En helgkurs kring inre omställning och hållbarhet i Kalmar under hösten samlade ett 20-tal deltagare. Kursen leddes av Liselotte Abel och Eva Sanner. De höll också i en workshop under omställningskonferensen i Umeå i september. Under våren 2020 hölls en onlinekurs kring yttre och inre omställning som gick under namnet "Ställ om till ett hållbart liv - för dig och planeten". Den hölls av Amanda Martling som också träffade två folkhögskoleklasser digitalt under våren för att berätta om Omställningsnätverkets syn på inre omställning. Under året har även många kurser i Aktivt hopp arrangerats, både fysiskt och digitalt. Tex. bjöd Omställning Växjö in till en sådan kurs i november. I Omställning Alingsås fortsätter med sina samtalscirklar kring inre omställning och social permakultur utifrån Looby Macnamaras bok "People & Permaculture".

Arbetsgruppen administrerar facebookgruppen "Inre omställning Sverige" där aktörer kan tipsa om evenemang och aktiviteter inom området (<https://www.facebook.com/groups/1596874667039523/>). Gruppen har drygt 600 medlemmar.

Under året har kärngruppen bestått av Liselotte Abel, Martin Olsson, Gunnar Edsborn och Amanda Martling. Kärngruppen har haft ett telefonmöte under året. Nikolas Berg har varit kontaktperson för inre omställning gentemot det internationella Transition Network.

UTBILDNING

Grundkurser

Omställningsnätverkets utbildare är Liselotte Abel, Annie Bergman, Jesaja Lowejko, Elinor Askmar, Robert Gustavsson, Hanna Arnesson, Peo Eriksson, Pella Thiel, Emilia Rekestad, Niklas Högberg, Stephen Hinton, Ylva Lundin, Sofi Håkansson, Amanda Martling, Giséla Linde (Åland), Hillevi Helmfrid, Jan Forsmark, Peter Hagerrot, Anton Pettersson, David Bennett och Arci Pasanen. Under perioden har grundkursen (Transition Launch) hållits vid 3 tillfällen:

- Göteborg, augusti 2019, cirka 18 deltagare (kursledare: Elinor Askmar och Arci Pasanen)
- Umeå, 30e nov-1a dec 2019, ca 18 deltagare (kursledare: Pella Thiel och David Bennett)
- Göteborg, januari 2020, cirka 30 deltagare (kursledare: Amanda Martling och Arci Pasanen)

Utbildningsgruppen består av David Bennett, Sofi Håkansson och Peo Eriksson.

Grundkursen i Göteborg i januari 2020 samlade omkring 30 deltagare. Till höger gruppdiskussioner i en park i centrala Göteborg.

Ett År i Omställning

Kursen Ett År i Omställning hålls i samarbete med Eskilstuna folkhögskola. Den bygger på erfarenheter från One Year in Transition, en lärlingsutbildning i personlig och social förändring för unga som Isabel Carlisle genom Transition Network har utvecklat. Vår kurs står dock öppen för alla åldrar. Kursen är uppdelad på fyra veckor under ett år och har sitt centrum i Järna. Vi arbetar bl a med Inre Omställning, Theory U och Art of Hosting. Förutom Järna besöker vi Stjärnsund i Dalarna och omställningsprojekt runtom i Sörmland. Peter Hagerrot och Emilia Rekestad koordinerar utbildningen. I gästlärar-laget ingår bl a Pella Thiel, Kajsa Balkfors och Yannick Porter. I september 2019 startade den fjärde omgången av kursen.

<https://eskilstunafolkhogskola.nu/distanskurser-helgkurser/ett-ar-i-omstallning/>

Deltagarna i tredje omgången av Ett År i Omställning inklusive gästlärare Linda Kowalski Nordfors

Framtidens by

Framtidens by - bredbandsbullerbyar utvecklades av en arbetsgrupp bestående av Thorsten Laxvik, Nikolas Berg, Ingrid Berg och David Bennett. Under 2018-19 påbörjades en andra kursomgång genom Karlskoga Folkhögskola. Tidigare har en pilotomgång drivits i egen regi under Nipakademin baserad i västra Ångermanland samt en gång i Karlskoga.

Gruppen har utökats med Maria Engelbretsson och den ekonomiska föreningen Byakademin har startats. Föreningens primära syfte är att bygga en kultur av tillit för att främja medlemmarnas ekonomiska intressen.

Syftet med kursen är att utforska bybegreppet och hur hållbara lokalsamhällen och kulturer kan skapas. Pedagogiskt utgår den från eko- och folkhögskolepedagogiken, dvs ett samskapande mellan deltagarna och arbetsgruppen. Delkurserna är: den lekande byn, den växande byn, den demokratiska byn, den lärande byn, den jordnära byn och den läkande byn. Tillsammans ska träffarna ge en helhetssyn på kriserna vi står inför, hur deltagaren påverkas/har påverkats, hur lokala samhällen eller byar kan bidra med perspektiv och hur deltagaren kan ta med sig upplevelserna och införliva dem i sitt eget liv. Under delkurserna blandar vi diskussioner och reflektioner med inspirationsresor till platser där hållbara gemenskaper kan finnas. Under verksamhetsåret (mars - aug 19) har det också genomförts en "bymester" i Ramsele, Sollefteå kommun i samarbete med Solatum, Sollefteå kommuns bostadsbolag.

Holma Folkhögskola

Holma folkhögskola i Höör drivs av en förening där Omställningsverket är medlem tillsammans med Biodynamiska föreningen, Framtiden i Våra Händer, Permakultur Sverige, Sambruket i

Sösdalabygden, Skånes Kärngårdsförening, Förbundet organisk-biologisk odling och Skogsträdgårdens Vänner.

Under 2019 har skolan säkrat ett långsiktigt hyreskontrakt på Holma gård i Höör och lokalerna i Lund sagts upp. Under 2020 satsar Holma folkhögskola på att "bo in sig" i de nya lokalerna.

Holma folkhögskola gynnar mångfald, biologisk såväl som mänsklig och får människor att växa i gemenskap med varandra. Genom kurser i småskalig produktion, återbruk och hushållning med resurser hjälper vi människor att gå från att vara i första hand konsumenter till att i högre grad vara producenter. Omställningsidéerna genomsyrar skolan som helhet, så diskussioner om och lösningar på de stora världsproblemen ingår som en naturlig del i kurserna.

2019 genomfördes Allmän kurs, 25 deltagare under vårterminen, 26 på höstterminen, motsvarande 21,6% av den totala verksamheten. Skolans profilkurser bestod av följande kurser med ca 180 deltagare under våren och ca 195 under höstterminen;

- Skogsträdgård - odling och ekologi
- Certifieringskurs i Permakulturdesign (PDC) distans
- Mat ur jorden - grundkurs i hållbar grönsaksodling
- Ställ om - permakultur, självhushållning och entreprenörskap
- Odlar för självförsörjning, distans
- Odlar för försäljning, distans
- Livsmedelsförädling för självhushållare, distans
- Praktisk byggnadsvård, där kursen är förlagd till Sambrukets gård i Ankhult utanför Höör.

Givetvis deltog skolan i #potatisuppropet

<https://www.holmafolkhogskola.se/2020/04/28/potatis-%e2%99%a5-perenner-sant/> ! Under 2020 var planen att vara värd för Nordisk permakulturfestival, något som flyttats fram till 5-8 augusti 2021.

I Föreningen Holma folkhögskolas styrelse representeras Omställningsnätverket av Karin Grahn från Helsingborg, projektledare som sedan 2012 jobbat med småskaliga mathantverkare och producenter i olika sammanhang.

MEDLEMSVÅRD

Under verksamhetsåret har föreningen förnyat sitt sätt att arbeta med medlemsregistret och därmed räknas alla medlemmar som nya. Vi har idag 477 betalande medlemmar totalt. Med bättre påminnelse system om förfallna medlemskap kan det nog fördubblas.

För att underlätta att förnya medlemskapet har flera lösningar diskuterats i styrelsen, bland annat högre grad automatisering och bättre samverkan mellan kommunikationsgrupp, medlemsansvariga och kassör. Utförda åtgärder för detta ändamål har varit: medlemsbrev med påminnelse om att förnya medlemskapet och en ny sida på webben där medlem förnyar sitt medlemskap genom ett webbformulär. Ett omfattande sorteringsarbete har gjorts kring medlemslistor.

Nyttillkomna medlemmar har fått ett välkomstmejl med relevant information och länkar.

För att underlätta för kommande styrelse att hålla en kontinuitet i medlemsvården har ett förslag på mall skrivits, innehållande bland annat instruktioner, text till välkomstmejl, förslag på tips till de medlemmar som undrar vad de ska göra utöver att vara medlem, och förslag på hur vi kan koppla samman omställare med varandra.

Medlemmar har tidigare än icke-medlemmar fått information om Omställningskonferensen och andra omställningsrelaterade aktiviteter.

SAMVERKAN

Omställningsrådet

Omställningsrådet samlar de aktörer som verkar för omställning i Sverige. Hittills ingår Omställningsnätverket och Hela Sverige ska Leva i rådet som hade ett första möte i juni 2017, då ett samarbetsavtal skrevs under. Under 2019 har ett telefonmöte hållits.

I nuläget, (september 2019) består Omställningsrådet av Ewa Overmeer (Latorp, Hela Sverige ska leva Örebro), Ylva Lundkvist Fridh (Stjärnsund, anställd Hela Sverige ska leva), David Bennett (Härnösand, Omställningsnätverket), Anton Pettersson (Malmö, Studieförbundet och Omställningsnätverket) samt Peter Eklund (Nyköping, styrelseledamot Hela Sverige ska leva).

Transition Network

Sverige är sedan 2017 medlem i hubs-nätverket - ett samarbete mellan nationella omställningshubbar runt om i världen. Steve och Ylva representerar Sverige i nätverket. Det växer några internationella samarbeten kring "communities of practice" inklusive ReConomy och Municipalities in Transition.

ECOLISE - European Network for Community-led Initiatives on Climate Change and Sustainability

Omställningsnätverket är medlem i ECOLISE som består huvudsakligen av nationella nätverk av ekobyar och omställnings- och permakulturinitiativ kopplade till GEN (Global Ecovillage Network), TN och permakulturorganisationer, samt ekokommuner i Europa genom ICLEI.

Arci Pasanen och Nicklas Adamsson representerade oss på organisationens sjätte kongress online i april. Robert Hall (GEN-Europa) och Alisa Sidorenko (Östersjöns ekoby nätverk, BEN) från Suderbyn Ekoby sitter i styrelsen och Emilia Rekestad (Permakultur Sverige) hjälpte till att facilitera mötet. Mötet handlade till stor del om ECOLISE:s nya handlingsprogram "Communities for Future" som syftar på att underlätta för medlemsorganisationerna och likasinnade partnerorganisationer att öka sina och gemensamma satsningar för att nå ut med budskapet att det det dags för alla att engagera sig i omställningsarbete lokalt.

Behovet av samverkan och möjligheterna att skapa nya projektformer lyftes. Strax efter ECOLISE:s årsmötet blev det klart att ON:s styrelsemedlem Robert Hall leder uppbyggnaden av ECOLISE huvudkontoret i Bryssel som organisationens nya biträdande chef. Vi räknar med att samverkan med ECOLISE det kommande året även kan hjälpa oss att växla upp omställningsarbetet!

Studiefrämjandet

Vi har ett samverkansavtal med Studiefrämjandet på riksnivå. Det utesluter inte samverkan med andra studieförbund men ger oss möjligheter att utveckla verksamheten djupare tillsammans med Studiefrämjandet. Vi uppmuntrar omställningsgrupper att ta kontakt med Studiefrämjandet för att se vilka lokala möjligheter det finns för stöd och samarbete.

PROJEKTANSÖKNINGAR

Vi sökte medel från Naturvårdsverket för att göra 2019 års omställningskonferens. De fick kraftigt sänkta anslag och fattade det oortodoxa beslutet att bevilja alla ansökningar med en fjärdedel av beloppet. Tyvärr hade vi sökt ganska lite medel denna gång, men 15 000 kr fick vi.

Tillsammans med KTH och Uppsala universitet har vi ånyo sökt medel för ett projekt om scenarier för en lågenergiframtid från Energimyndigheten. Pella Thiel och Martin Hedberg har deltagit i arbetet. Vi ingick även tillsammans med ett stort antal aktörer från akademi och civilsamhälle i en stor projektansökan till MISTRA. Tyvärr beviljades den inte.

Bortom möjlighetshorisonten

Tillsammans med Uppsala Universitet och KTH och med samarbetspartners Studiefrämjandet i Västra Götaland, Länsstyrelsen i Västernorrland, Södra Norrlands Omställningscentrum samt Ragunda

Kommun blev vi beviljade medel av Energimyndigheten för projektet *Bortom möjlighetshorisonten: verktyg för att utforska lokal energiomställning*. Projektet startade formellt i januari 2020.

Projektsammanfattning: Vi gör idag inte tillräckligt för att uppfylla Parisavtalet. Många upplever att avståndet mellan "vad som måste göras" (en omfattande energi- och samhällsomställning) och "vad vi kan göra" just här och nu (till exempel i en kommun) som mycket stort. Målet med detta projekt är att utveckla en scenario-workshopmetodik och att använda denna för att genomföra workshops som utforskar och stödjer lokal energiomställning genom att hjälpa lokala aktörer att fokusera på, bearbeta, demokratiskt förankra och förstora "vad som upplevs som möjligt att göra". I projektet kommer vi vidare att genomföra workshops med lokala och regionala politiker och tjänstemän samt med representanter och entreprenörer från civilsamhället och lokalt näringsliv i olika delar av landet. En viktig del i projektet är att nå en bred spridning av workshop metodiken och resultaten. Ett av projektets resultat kommer att bestå av policyrekommendationer för hur omställning kan stödjas på lokal, regional och nationell nivå.

Övriga aktiviteter

Martin Hedberg har representerat Omställningsnätverket i en grupp miljöorganisationer som samverkat kring klimatfrågan.

